

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 6.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.6.51>

УДК 336.71:004.738.5(100+477)

Г. В. Марків,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5292-0982>

OPEN BANKING – ІННОВАЦІЙНА ТЕНДЕНЦІЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

H. Markiv,

PhD, Associate Professor,

*Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance,
Lviv National University of Veterinary Medicine and S.Z. Grzycki*

OPEN BANKING - AN INNOVATIVE TREND IN THE TRANSFORMATION OF THE INTERNATIONAL AND UKRAINIAN BANKING SECTOR

Стаття присвячена здійсненню всебічного аналізу процесу впровадження системи Open Banking в Україні, її перспектив розвитку та переваг для користувачів фінансових послуг. Адже, в епоху цифрової економіки новітні технології створюють широкі перспективи для розвитку банківського сектора нашої країни. Розкрито суть відкритого банкінгу як

сучасного підходу до надання фінансових сервісів, що ґрунтується на безпечному й прозорому обміні інформацією між банками та сторонніми провайдерами за допомогою API. У роботі розглянуто нормативно-правову базу, зокрема Закон України «Про платіжні послуги» та Концепцію відкритого банкінгу, схвалену Національним банком України у серпні 2023 року. Особливу увагу приділено аналізу етапів реалізації Open Banking, зокрема запланованому запуску системи в серпні 2025 року.

У роботі детально досліджуються основні бар'єри та виклики на шляху реалізації концепції відкритого банкінгу. Для глибшого розуміння потенційних загроз та переваг впровадження Open Banking в Україні проведено PEST-аналіз вітчизняної банківської системи, який включає вивчення впливу політичних, економічних, соціальних та технологічних чинників. Значна частина досліджень пов'язана з аналізом можливостей Open Banking для споживачів, включно з підвищенням прозорості у фінансових операціях, розширенням доступу до індивідуалізованих послуг, зростанням конкуренції та впровадженням інноваційних продуктів. Водночас досліджуються ризики, пов'язані з кібербезпекою, збереженням конфіденційності даних і потенційними зловживаннями.

У проведеному дослідженні наголошується, що реалізація концепції Open Banking вимагає комплексного підходу та тісної взаємодії між усіма учасниками ринку. Підкреслюється важливість підвищення рівня фінансової обізнаності населення, розвитку цифрової інфраструктури та гарантування надійного захисту даних. Стаття доводить, що впровадження Open Banking є стратегічним кроком до інтеграції України у світовий фінансовий простір, сприятиме модернізації банківського сектору, активізації інновацій та покращенню якості фінансових послуг відповідно до європейських стандартів.

The article is devoted to a comprehensive analysis of the process of implementing the Open Banking system in Ukraine, its development prospects and

benefits for users of financial services. After all, in the era of the digital economy, the latest technologies create broad prospects for the development of the banking sector of our country. The article reveals the essence of open banking as a modern approach to the provision of financial services based on the secure and transparent exchange of information between banks and third-party providers via APIs. The paper examines the legal framework, in particular the Law of Ukraine “On Payment Services” and the Concept of Open Banking approved by the National Bank of Ukraine in August 2023. Particular attention is paid to the analysis of the stages of Open Banking implementation, in particular, the planned launch of the system in August 2025.

The paper examines in detail the main barriers and challenges to the implementation of the open banking concept. For a deeper understanding of the potential threats and benefits of implementing Open Banking in Ukraine, a PEST analysis of the domestic banking system was conducted, which includes the study of the impact of political, economic, social and technological factors. A significant part of the research is related to the analysis of Open Banking opportunities for consumers, including increased transparency in financial transactions, expanded access to customized services, increased competition, and the introduction of innovative products. At the same time, the risks associated with cybersecurity, data privacy, and potential abuse are explored.

The study emphasizes that the implementation of the Open Banking concept requires an integrated approach and close cooperation between all market participants. The author emphasizes the importance of raising the level of financial awareness of the population, developing digital infrastructure and ensuring reliable data protection. The article proves that the implementation of Open Banking is a strategic step towards Ukraine's integration into the global financial space, and will contribute to the modernization of the banking sector, boost innovation, and improve the quality of financial services in line with European standards.

Ключові слова: банківська система, відкритий банкінг, Open API, фінансові інновації, фінтах, ризики, діджиталізація.

Keywords: banking system, open banking, Open API, financial innovation, fintech, risks, digitalization.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Актуальність дослідження відкритого банкінгу обумовлена, насамперед, швидким розвитком цифрових технологій, що вимагають від банків нових підходів до обслуговування клієнтів, які очікують зручних, швидких і адаптованих під індивідуальні потреби сервісів. Open Banking, у свою чергу, дає змогу стороннім розробникам створювати продукти на основі банківських даних, що задовольняють ці очікування. Водночас, відкритий банкінг змінює підходи до зберігання та обміну даними, акцентуючи увагу на прозорості, інформованій згоді та безпеці.

Особливого значення набуває необхідність дослідження відкритого банкінгу в Україні з огляду на низку економічних, технологічних і нормативних причин. Оскільки Україна активно розвиває цифрову інфраструктуру, впроваджує електронні сервіси (наприклад, «Дія») та стимулює цифровізацію банківського сектора, то для успішного переходу потрібні дослідження, які оцінюють вплив відкритого банкінгу на фінансову систему, інновації та безпеку.

Також, Open Banking може забезпечити доступ до банківських послуг для ширшого кола населення, зокрема у сільських районах або для осіб без постійного доходу. Відповідні наукові дослідження допоможуть виявити ефективні шляхи впровадження таких рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо особливостей впровадження Open Banking в банківську систему України, оцінення можливих ризиків та обґрунтування перспектив розвитку висвітлюються у працях багатьох українських науковців. Зокрема, значний внесок у

дослідження цих питань зробили М. Бугаєвський та О. Яріш [3], І. Демченко [4], Ж. Довгань та Ю. Галіцейська [5], В. Наконечна [7], М. Шаренко [9]. Втім, низка аспектів цієї проблематики залишається недостатньо вивченою, зокрема потребують глибшого аналізу питання, що стосуються впровадження Open Banking у банківську систему України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз ключових можливостей і потенційних ризиків впровадження Open Banking у банківській системі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. З огляду на зростаючі виклики та проблеми фінансового ринку, спричинені нерівним доступом до переваг сучасних інтернет-технологій, постає необхідність впровадження альтернативних і більш адаптованих до потреб ринку систем. Однією з таких інноваційних моделей стала система «Відкритого банкінгу» (Open Banking).

Аналізуючи міжнародний досвід впровадження Open Banking, можна стверджувати, що ця модель набуває широкої популярності та стрімко поширюється. Суть Open Banking полягає у відкритті банками інтерфейсів програмування додатків (API), що дозволяє стороннім компаніям отримувати доступ до фінансової інформації клієнтів. Це, у свою чергу, сприяє створенню нових цифрових сервісів і розширює фінансові можливості споживачів.

Концепція Open Banking базується на двох основних компонентах: Open Data (відкриті дані) — принцип вільного доступу до інформації, та Open API — програмні інтерфейси, що надають доступ до функцій і даних банківських систем. Метою такої моделі є підвищення якості обслуговування клієнтів через впровадження інновацій (рис.1).

За останнє десятиліття відкритий банкінг перетворився на одну з ключових міжнародних економічних моделей. Його розвиток обумовлений як правовими ініціативами, так і ринковими чинниками, що визначають динаміку формування нової банківської екосистеми.

Ця концепція вперше з'явилася наприкінці 2010-х років під впливом Другої директиви Європейського Союзу про платіжні послуги (PSD2), яка мала на меті сприяти інноваціям та конкуренції у фінансовому секторі. Відтоді відкритий банкінг перетворився на глобальний рух за межами Європи: на Близькому Сході, в Північній Америці, Австралії та Південно-Східній Азії.

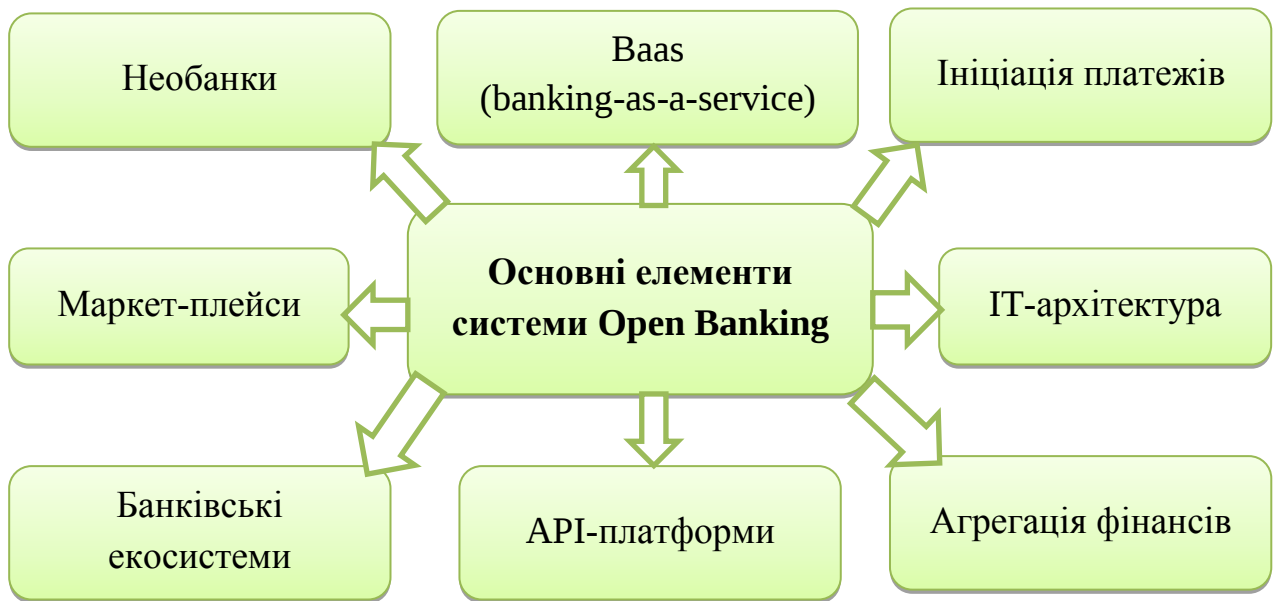

Рис. 1. Сервіси та інструменти, в яких застосовується відкритий банкінг в Україні

Джерело: сформовано автором

Велика Британія була в авангарді, запровадивши відкритий банкінг у 2018 році [1]. На початок 2023 року понад сім мільйонів людей у Великій Британії користувалися відкритими банківськими додатками та сервісами, що становить приблизно 10% населення, а серед малого бізнесу ця частка становить близько 20%. Дані показують, що корпоративні клієнти здебільшого користуються послугами передачі даних, тоді як фізичні особи більше зацікавлені в продуктах для ініціювання платежів (серед активних користувачів 56% споживачів користуються платіжними сервісами порівняно з 25% у корпоративному сегменті) [2]. Ці тенденції демонструють різноманітні способи, якими відкритий банкінг обслуговує різні сегменти.

Переваги відкритого банкінгу є багатограними та охоплюють інтереси як клієнтів, так і фінтех-компаній і фінансових установ. Для споживачів ця модель забезпечує зручніший контроль над особистими фінансами та пропонує персоналізовані послуги, орієнтовані на індивідуальні потреби. Наприклад, за допомогою одного додатка клієнт може переглядати всі свої рахунки в різних банках, відстежувати витрати або автоматично формувати бюджети. Покращення платіжних сервісів дозволяє здійснювати платежі безпосередньо з банківського рахунку, минаючи використання банківських карт або складні процедури входу. Це не лише економить час і ресурси, а й посилює контроль над фінансами.

За умови належного впровадження, відкритий банкінг створює переваги для всіх учасників фінансової екосистеми. Фінтех-компанії отримують доступ до нових джерел даних і можливість використовувати платіжну інфраструктуру (зокрема системи миттєвих розрахунків), навіть не будучи її прямими учасниками. Наприклад, вони можуть створювати додатки для надання персоналізованих кредитів, базуючись на історії транзакцій користувача, або інтегрувати платіжні рішення в e-commerce-платформи для пришвидшення процесу покупки.

Для банків і фінансових організацій відкритий банкінг відкриває нові можливості для партнерства з фінтех-сектором, покращує клієнтський досвід та стимулює появу нових джерел доходу через обмін даними. Компанії можуть глибше інтегрувати фінансові сервіси у свої бізнес-процеси, спрощуючи фінансування, лізинг, персоналізацію покупок, програми лояльності та безконтактні транзакції в інтернет-торгівлі.

Крім того, Open Banking сприяє фінансовій інклюзії, надаючи доступ до гнучких і доступних фінансових інструментів для малозабезпечених верств населення. Це можуть бути мікрокредити, прості засоби заощадження або інші адаптовані рішення, які раніше були недоступними для таких користувачів.

Для ефективного впровадження відкритого банкінгу необхідно враховувати низку ключових чинників. Особливістю цієї реформи є те, що вона потребує не лише створення нормативно-правової бази, а й розробки комплексних регламентів, які визначають єдині стандарти для створення API, обміну даними та забезпечення кібербезпеки між усіма учасниками ринку. Такі регламенти повинні гарантувати узгоджену взаємодію між банками та сторонніми сервісами, створюючи технічну та організаційну сумісність, необхідну для стабільного функціонування фінансової екосистеми.

Ще одним критичним елементом є формування довіри з боку споживачів. Користувачі мають бути обізнані щодо того, яким чином обробляються їхні персональні дані, та впевнені у надійному захисті своєї інформації. Інформування про переваги використання відкритого банкінгу має супроводжуватись наданням чітких гарантій конфіденційності та безпеки даних. Ці дії повинні підкріплюватись стійким законодавчим фундаментом, який дозволить знайти баланс між заохоченням інновацій і захистом прав користувачів.

У такому контексті банки та фінтех-компанії стикаються з новими викликами, які водночас відкривають перед ними перспективні можливості. Щоб довести, що відкритий банкінг — це не лише формальна вимога чи витрати, учасники ринку мають налагоджувати співпрацю та впроваджувати ефективні бізнес-моделі, які демонструють реальні переваги технологічної інтеграції та обміну фінансовими даними.

Наразі в Україні активно працюють над впровадженням відкритого банкінгу. Ще в 2021 році ухвалили Закон України «Про платіжні послуги», який передбачає, що відкритий банкінг має запрацювати в Україні в серпні 2025 року [8]. До цього часу всі українські банки мають відкрити свої API. 2023 року НБУ затвердив Концепцію відкритого банкінгу, що детально визначає напрями розвитку, дорожню карту та ключові вимоги до впровадження в Україні відкритого банкінгу відповідно до стандартів PSD2 [6].

У межах конференції Ukrainian Open Banking Summit, організованої Українською асоціацією фінтех та інноваційних компаній, експерти обговорювали шляхи запровадження принципів Open Banking в Україні, а також ті вигоди, які отримає споживач, бізнес і фінансовий сектор загалом. Завдяки впровадженню відкритого банкінгу, фінансові послуги зможуть надавати не лише банки, але й страхові, бухгалтерські, медичні компанії, а також підприємства, що працюють у сфері спільного споживання (sharing economy). Крім того, очікується активний розвиток напрямів wealth management та управління інвестиціями. Такі проєкти сприятимуть підвищенню конкуренції на фінансовому ринку, зменшуючи бар'єри для входу нових гравців і розширюючи доступ до даних для широкого кола учасників галузі.

Втім, широкомасштабна війна, розв'язана росією проти України, спричинила глибоку кризу, наслідки якої відчутно позначаються на фінансовій сфері. Очікується значне падіння ВВП (понад третину), а рівень інфляції істотно перевищить встановлені орієнтири.

Банківська система продовжує працювати в надскладних умовах — в умовах глобалізації та поступової інтеграції у світову фінансову систему. Поточні трансформації значно впливають як на внутрішню, так і на зовнішню економічну стабільність держави. У зв'язку з кризою, зростає значення ресурсної бази банків, яка є ключовим чинником не лише кредитоспроможності, але й стабільного прибутку та загального розвитку банківського сектору. Попри війну, українські банки змогли забезпечити стабільну діяльність у регіонах, де це безпечно: відділення працюють, відбувається постачання готівки, збережено персонал, а онлайн-сервіси залишаються доступними для клієнтів. Проте, втрати, пов'язані з операційними ризиками, будуть суттєвими.

Для глибшого розуміння потенційних загроз та переваг впровадження Open Banking в Україні доцільно провести PEST-аналіз вітчизняної банківської системи (табл. 1).

Таким чином, наразі основними ризиками, пов'язаними з упровадженням Open Banking в Україні, є наступні:

1. Зниження ділової активності внаслідок повномасштабної війни спричинило падіння попиту бізнесу на кредитні ресурси, про що свідчать результати опитування банків щодо умов кредитування.

2. Погіршення макроекономічних прогнозів значно вплинуло на зменшення готовності банків до ризику, що, у свою чергу, призвело до посилення вимог до позичальників та ускладнення доступу до фінансування для бізнесу.

3. Динаміка зростання кредитного портфеля фактично зупинилась: обсяг валютного кредитування скоротився, а приріст гривневих кредитів виявився значно нижчим, ніж у попередньому періоді.

Таблиця 1. PEST-аналіз банківської системи України

Політичні фактори	Економічні фактори
1. Адаптація та оновлення законодавчої бази 2. Проведення бойових дій на території держави 3. Вплив держави на банківську сферу з урахуванням частки державної власності 4. Регуляторна політика держави щодо забезпечення конкуренції у банківському секторі	1. Поточний стан економіки в країні 2. Стрімке зміцнення національної валюти 3. Облікова ставка Національного банку України становить 25% річних 4. Поточний рівень інфляційного тиску 5. Зміни у вартості ресурсів, що визначають операційні витрати банків (енергоносії, паливо, теплоенергія тощо) 6. Показники рівня безробіття в Україні
Соціальні фактори	Технологічні фактори
1. Демографічні трансформації внаслідок війни, зокрема скорочення чисельності населення через внутрішню та зовнішню міграцію (понад 6,5 млн осіб), а також мобілізацію до Збройних Сил України 2. Рівень соціальної мобільності населення 3. Динаміка споживчої активності громадян 4. Зміна культурних пріоритетів у споживанні та задоволенні потреб населення	1. Активний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій: запуск системи автоматизованого збору даних, впровадження мобільного застосунку, оновлення мережевого обладнання 2. Розширення інноваційного потенціалу, зокрема шляхом формування двох нових кластерів віртуалізації 3. Масове використання цифрових інтернет-інструментів

Джерело: сформовано автором

4. З початку повномасштабного вторгнення гривневий корпоративний кредитний портфель зріс лише на 8%. Основну потребу в додаткових

фінансових ресурсах мали підприємства, які забезпечують функціонування критичної інфраструктури, оборонного сектору та агропромисловості — зокрема, для реалізації посівної кампанії. Для підтримки таких позичальників банки активно використовували державні програми, розширені спеціально для аграрного сектору.

Серед сприятливих чинників для впровадження Open Banking в Україні на сьогоднішній день домінують технологічні: розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема запуск системи автоматизованого збору даних, впровадження мобільного застосунку та оновлення мережевого обладнання; наявність інноваційного потенціалу банківських установ, що проявляється у створенні нових кластерів віртуалізації; а також широке використання інтернет-інструментів у банківській сфері.

Водночас варто виділити низку ключових бар'єрів, які стримують розвиток інновацій на фінансовому ринку України:

1. Висока концентрація на ринку. У багатьох сегментах фінансової системи домінують кілька великих гравців, що породжує ризики монополізації доступу до даних. Це обмежує розвиток конкурентних фінансових продуктів, ускладнює створення інновацій малими фінтех-компаніями та зменшує різноманіття цифрових послуг.

2. Обмежений доступ до фінансових даних. Незважаючи на згоду клієнта, фінтех-компанії не завжди можуть отримати інформацію про рахунки та продукти, якщо фінансова установа не зацікавлена у співпраці. Більшість компаній працюють у закритих екосистемах, просуваючи власні послуги або послуги афілійованих партнерів. Навіть у випадках допуску сторонніх провайдерів — це відбувається через індивідуальні договори та закриті API-інтеграції.

3. Складність технічної інтеграції. Розробникам фінтех-рішень доводиться нести значні витрати на підключення до численних API партнерів. Навіть після укладання партнерських угод, вони змушені

адаптуватися до різних технічних специфікацій, що ускладнює масштабування та підвищує вартість підтримки таких рішень.

4. Зростання цінності нефінансових даних. Великі фінансові та технологічні екосистеми — телеком-компанії, соцмережі, маркетплейси — накопичують великі обсяги інформації про поведінку користувачів. Ці дані дозволяють надавати глибоко персоналізовані послуги, підвищуючи конкурентоспроможність таких платформ і посилюючи їхній вплив на ринок.

5. Відсутність механізмів керування власними даними у клієнтів. Споживачі не мають достатньо інструментів для передачі або обмеження доступу до своїх фінансових даних стороннім постачальникам. Це ускладнює доступ до інтегрованих цифрових сервісів, де в одному інтерфейсі можна було б керувати всіма рахунками та продуктами. В результаті сповільнюється розвиток фінансового планування, персоналізованих сервісів та накопичення заощаджень.

Концепція Open Banking із використанням відкритих API відкриває значні переваги для фінансової системи. Водночас її реалізація супроводжується низкою ризиків, що можуть створювати загрози для безпеки фінансових операцій:

- захист даних і конфіденційність фінансової інформації. Повна інтеграція моделі банківського обслуговування на базі відкритих API вимагає глибокого аналізу потенційних загроз. Серед них — ризик витоку персональних даних, використання інформації для фінансування тероризму або отримання несанкціонованого доступу до клієнтських профілів. Для протидії цим загрозам необхідно впроваджувати ефективні нормативні механізми й стратегії безпеки.

- забезпечення прав клієнтів. Ключовим аспектом впровадження відкритого банкінгу є збереження прав користувачів. Потрібна прозора система розгляду скарг і захисту інтересів споживачів, щоб уникнути ситуацій, де їх права можуть бути порушені внаслідок нових технологічних підходів.

- механізм обміну інформацією. Повинен функціонувати чітко погоджений з користувачем принцип доступу до даних, який дозволяє клієнтам приймати обґрунтовані рішення щодо надання або обмеження дозволу на передачу персональної інформації.

- виклики дотримання законодавства (комплаєнс-ризика). Реалізація Open Banking вимагає одночасного врахування вимог як національного, так і міжнародного законодавства у сфері захисту даних. Недотримання норм може призводити до серйозних юридичних наслідків як для банків, так і для партнерських фінтех-компаній. Тому важливо передбачити ризики комплаєнсу ще на етапі проєктування системи.

- кіберзагрози. В умовах зростаючої активності кіберзлочинців питання кібербезпеки стає пріоритетним. Відкриті канали обміну даними можуть стати вразливими до атак, зламів, крадіжки особистої інформації або зловмисного програмного втручання.

- гарантії компенсації. Банки та інші фінансові установи мають забезпечити своїм клієнтам компенсацію у випадку несанкціонованого доступу або втрати даних під час обміну.

Окрім цього, серед додаткових загроз варто виокремити можливе зловживання даними, спроби їх фальсифікації або зараження шкідливим програмним забезпеченням. Усі ці виклики потребують активної участі розробників у створенні безпечного середовища та механізмів захисту персональної інформації користувачів.

Попри наявні ризики, Open Banking відкриває значні перспективи для розвитку фінансової сфери. Інновації у сфері платіжних технологій активно стимулюють розширення цієї концепції. Багато компаній уже пропонують своїм клієнтам інструменти для керування платежами — так звану оркестрацію платежів. Ці технології дають змогу продавцям гнучко змінювати способи оплати в залежності від географічного регіону, типу покупця, характеристик угоди та вартості транзакції.

Оркестрація платежів сприяє ширшому впровадженню Open Banking, дозволяючи компаніям зменшити витрати на еквайринг, скоротити кількість повернень коштів та підвищити обсяг електронних оплат.

Згідно з даними Juniper Research, глобальний обсяг платежів, здійснюваних через відкриті банківські API, може перевищити \$330 млрд до 2027 року, що становить зростання на 482% у порівнянні з \$57 млрд у 2023 році. Очікується, що до 2024 року на Західну Європу припадатиме понад половину (56%) всіх API-запитів у світі, а нові сценарії використання, наприклад, сплата рахунків, забезпечать ще понад \$59 млрд у світовій структурі фінансових операцій до 2027 року. Це свідчить про стрімке зростання потенціалу Open Banking.

Переваги Open Banking для бізнесу:

- швидкість і зручність платежів. Підприємства можуть оперативно приймати платежі напряму з банківських рахунків без залучення посередників, що прискорює фінансові операції.

- зменшення комісійних витрат. Зниження залежності від платіжних карткових систем дозволяє зменшити трансакційні витрати, що позитивно впливає на прибутковість бізнесу.

- боротьба з шахрайством. Застосування сучасного шифрування та автентифікації в реальному часі підвищує рівень безпеки операцій. За прогнозами, Open Banking може скоротити обсяги шахрайства на 61% до 2024 року.

- операційна ефективність. Автоматизація фінансових процесів — від обліку до комплаєнсу — спрощує внутрішні процедури, підвищуючи продуктивність і надійність платіжної інфраструктури.

- покращення клієнтського досвіду. Користувачі отримують змогу здійснювати платежі через мобільні застосунки або онлайн-банкінг, що підвищує зручність, довіру до бренду та сприяє зростанню рівня конверсій.

Open Banking дає малим компаніям змогу ефективно конкурувати з великими фінансовими гравцями. Завдяки підтримці мобільного банкінгу,

цифрових платформ і законодавчих ініціатив створюються сприятливі умови для розвитку безготівкових платежів, підвищення якості обслуговування та вдосконалення управління фінансами.

Цифрове середовище в поєднанні з Open Banking дозволяє приймати зважені фінансові рішення, оцінювати ризики на основі реальних даних, забезпечувати безперервність платежів, підвищувати рівень задоволеності клієнтів та сприяти їхній лояльності.

Однак, щоб повною мірою скористатися перевагами цієї моделі, кожному учаснику ринку необхідно зайняти власну нішу та знайти цільову аудиторію. Банки, у свою чергу, мають адаптувати свої стратегії та готуватись до зростаючої конкуренції з боку фінтех-компаній, які, отримавши доступ до клієнтських даних, можуть запропонувати більш вигідні та інноваційні послуги.

Існує припущення, що в майбутньому основними клієнтами банків можуть стати не звичайні користувачі, а саме інституційні партнери — фінтех-компанії, які отримуватимуть доступ до банківської інфраструктури для реалізації власних сервісів.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Беззаперечним є те, що співпраця банків з фінтех-компаніями відкриває для них нові можливості: модернізацію внутрішніх процесів, розширення клієнтської бази та підвищення зацікавленості з боку існуючих клієнтів. У цьому контексті Open Banking стає інструментом трансформації фінансової індустрії — нові гравці ринку можуть змінити усталені моделі роботи, запропонувавши більш персоналізовані та вигідні послуги. Зміна конкурентного середовища створить виклики для традиційних банків, змушуючи їх активніше впроваджувати інновації, щоб зберегти лояльність клієнтів і залучати нових користувачів. Водночас споживачі фінансових послуг лише виграють, отримавши можливість обирати найкращі пропозиції з широкого спектру доступних сервісів.

Література

1. The Power of Open Banking: Exploring the Next Wave of Use Cases. Boston Consulting Group. 2023. URL: <https://www.scribd.com/document/793531943/The-Power-of-Open-Banking-1694526935> (дата звернення: 30.05.2025).
2. Open Banking Impact Report. *Open Banking UK*. March 2024. URL: <https://openbanking.foleon.com/live-publications/the-open-banking-impact-report-2024-march/adoption-analysis> (дата звернення: 30.05.2025).
3. Бугаєвський М., Яріш О. Концепція відкритого банкінгу України та перспективи впровадження. *Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті* : тези доповідей XLVII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2023 рік, м. Полтава, 25 квітня 2024 р.), Полтава : ПУЕТ, 2024. С. 44-46. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/14208> (дата звернення: 01.06.2025).
4. Гордей О., Серeda Є. Використання Open banking у банківській системі України: можливості та ризики. *Підприємництво та інновації*. 2024. (31), С. 18-24. <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/645> (дата звернення: 02.06.2025).
5. Демченко І. Відкритий банкінг в Україні. Нові можливості для бізнесу. URL: <https://blog.liga.net/user/idemchenko/article/42888> (дата звернення: 01.06.2025).
6. Довгань Ж. М., Галицейська Ю. М. Open-банкінг як тренд розвитку фінансових технологій. *Інноваційна економіка*. 2021. № 5-6. С. 111–116. URL: <http://188.190.43.194:7980/jspui/bitstream/123456789/10252/1/%D0%86%D0%9A-5-6-21-111-116.pdf> (дата звернення: 01.06.2025).
7. Концепція відкритого банкінгу: Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Open_banking_conception_NBU_2023.pdf?v=4 (дата звернення: 02.06.2025).

8. Наконечна В. О. Перспективи впровадження Open Banking в Україні: кваліфікаційна робота / В. О. Наконечна ; наук. кер. І. І. Чуницька ; Мін-во фінансів України, Держ. податковий ун-т, Ф-т фінансів та цифрових технологій, Каф. фінансових ринків та технологій. Ірпінь, 2024. 59 с. https://ir.dpu.edu.ua/items/28dc5fec-d07f-462c-aeba-3cabe9a7f162?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 02.06.2025).
9. Про платіжні послуги: Закон України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (дата звернення: 30.05.2025).
10. Шаренко М. С., Добрунова К. В. Open banking в Україні: потенціал розвитку та переваги для споживачів. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2025. № 1. С.552-556. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/02/94-1.pdf> (дата звернення: 02.06.2025).

References

1. Open Banking UK (2024), “Open Banking Impact Report”, available at: <https://openbanking.foleon.com/live-publications/the-open-banking-impact-report-2024-march/adoption-analysis> (Accessed 30 Maj 2025).
2. Boston Consulting Group (2023), “The Power of Open Banking: Exploring the Next Wave of Use Cases”, available at: <https://www.scribd.com/document/793531943/The-Power-of-Open-Banking-1694526935> (Accessed 30 Maj 2025).
3. Bugayevsky, M. and Yarish, O. (2024), “The concept of Open banking in Ukraine and prospects for implementation”, *Aktualni pytannia rozvytku nauky ta zabezpechennia yakosti osvity u XXI stolitti: tezy dopovidei XVII Mizhnarodnoi naukovoï studentskoi konferentsii za pidsumkamy naukovodoslidnykh robit studentiv za 2023 rik* [Topical Issues of Science Development and Quality Assurance in Education in the XXI Century: abstracts of the reports of the XVII International Student Scientific Conference on the results of student research works for 2023], PUET, Poltava, Ukraine, 25 april, [Online]: available at: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/14208> (Accessed 1 June 2025).

4. Gordey, O. and Sereda, E. (2024), "Using Open banking in the banking system of Ukraine: opportunities and risks", *Pidpryemnytstvo ta innovatsii*, [Online], vol. 31, available at: <http://ejournal.in.ua/index.php/journal/article/view/645> (Accessed 2 June 2025).
5. Demchenko, I. (2022), "Open banking in Ukraine. New business opportunities", available at: <https://blog.liga.net/user/idemchenko/article/42888> (Accessed 1 June 2025).
6. Dovhan, Zh., and Galitseiska, Y. (2021), "Open banking as a trend in the development of financial technologies", *Innovatsiina ekonomika*, vol. 5-6, [Online]: available at: <http://188.190.43.194:7980/jspui/bitstream/123456789/10252/1/%D0%86%D0%9A-5-6-21-111-116.pdf> (Accessed 1 June 2025).
7. The National Bank of Ukraine (2023), "The concept of open banking", available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Open_banking_conception_NBU_2023.pdf?v=4 (Accessed 2 June 2025).
8. Nakonechna, V. O. (2024), "Prospects for the implementation of Open Banking in Ukraine", Qualification work, State Tax University, Irpin, available at: https://ir.dpu.edu.ua/items/28dc5fec-d07f-462c-aeba-3cabe9a7f162?utm_source=chatgpt.com (Accessed 2 June 2025).
9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine "On payment services", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (Accessed 30 Maj 2025).
10. Sharenko, M.S. and Dobrunova, K.V. (2025), "Open banking in Ukraine: development potential and benefits for consumers", *Elektronne naukowe vydannia "Analychno-porivnialne pravoznnavstvo"*, vol. 1, [Online]: available at: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/02/94-1.pdf> (Accessed 2 June 2025).

Стаття надійшла до редакції 03.06.2025 р.